

equinor

Statnett
firmapost@statnett.no
v/ Torkil Bardsgjerde

Vår referanse: 2025-024315
Deres referanse: -
04. april 2025

Innspill til høring av Statnetts forslag til ny tariffmodell

Det vises til Statnett forslag til ny tariffmodell som er sendt på høring 13. februar 2025, og med høringsfrist 4. april 2025.

Overordnet gir høringsnotatet en god beskrivelse ulike hensyn Statnetts må ta ved finansiering av nettinvesteringer som er nødvendig for å legge til rette for framtidens kraftproduksjon og kraftforbruk.

Høringsnotatet inneholder forslag til endringer i tariffmodell som Statnett vurderer er i samsvar med gjeldende forskrifter og som kan innføres fra 2026. Videre skisserer også Statnett flere mulige endringer i tariffing der de vurderer at det er behov for forskriftsendring, og som dermed er forslag som vil kunne komme lenger fram i tid. Equinor kommenterer på forslagene i det følgende.

Statnett foreslår å dele fastleddet i to elementer; ett kapasitetsledd og ett restfastledd. Det foreslås videre at dagens modell for tariffreduksjon til stort forbruk skal avvikles, og at det i stedet skal gis en reduksjon på fastleddet til kunder som bidrar med fleksibilitet i reservemarkedene og deltagelse i spotmarkedet til håndtering av flaskehals i nettet. Det foreslås også økt bidrag fra balanseavregningen.

Fastleddet i tariffen har primært til hensikt å sikre Statnett inntekter. Forskrift om tariffen og rapporteringsplikt for omsetningskonsesjonærer stiller krav til utformingen av tariffen, herunder at tariffen skal være objektiv og ikke-diskriminerende og utformes slik at gir incentiver til effektiv bruk og utvikling av nettet. Forskriften åpner videre for at tariffen kan differensieres etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold.

Equinor er enig med Statnett at fleksibilitet er viktig, og at det er viktig at fleksible aktører deltar i de markeder som er etablert for dette. Etter Equinor sin vurdering er imidlertid ikke deltagelse i fleksibilitetsmarkeder å anse som et nettmessig forhold som gir grunnlag for å differensiere tariffen. Incentiver til å delta i fleksibilitetsmarkedene må derfor komme fra prisene i markedene, og ikke gjennom en reduksjon i tariffen. Det vises til at det i reguleringen av nettvirksomheten er stor vekt på å skille nett som er monopolvirksomhet fra annen markedsvirksomhet. Statnetts forslag er en sammenblanding av nett-tariffer og markeder som det kan stilles spørsmål til om er i samsvar med prinsippene i nettreguleringen.

Prinsipielt mener derfor Equinor at tariffen bør utformes slik at den gir kundene incentiver til å bruke nettet så effektivt så mulig, og ikke til å gi incentiver til at kundene skal delta i reserve- og spotmarkedet.

I tillegg til at vi er prinsipielt uenig i forslaget om at tariffreduksjon skal knyttes mot deltagelse i reserve- og spotmarkedet mener vi at forslaget til endringer fra 2026 er mangelfullt utredet. Statnett har i liten grad redegjort for hvordan kravet om å tilby fleksibilitet skal operasjonaliseres og måles, eller hvor mye mer fleksibilitet de antar vil bli tilgjengelig som følge av forslaget. Eksempelvis ber Statnett i høringsnotatet om tilbakemelding på hvor mye fleksibel kapasitet høringspartene mener de kan stille tilgjengelig på kort sikt, og hvor store eventuelle ekstrakostnadene er for å øke kapasiteten. Dette er informasjon Statnett burde ha innhentet i fra kundene i forkant for å gjøre nødvendige vurderinger av forslaget. Slik det nå framstår har Statnett foreslått en endring i tariffmodell uten å ha informasjon om hva som finnes av tilgjengelig fleksibilitet hos kundene. Dersom Statnett ønsker slik informasjon må det innhentes gjennom direkte kontakt, da dette ikke er informasjon vi ønsker å dele i et offentlig høringsinnspill.

Statnett har heller ikke redegjort verken for hvordan en slik tariffreduksjon skal fastsettes eller nivået på denne. Høringsforslaget er også for generelt formulert til at det er mulig å ta stilling til hva den faktiske tariffendringen vil bli for den enkelte kunde.

Det er også uklart om forslaget kun skal gjelde kunder som er direkte knyttet til transmisjonsnettet eller om det også er tenkt å omfatte stort forbruk med regionalnettstilknytning. Dersom ordningen skal gjelde kunder tilknyttet regionalnettet er det uklart hvordan tariffreduksjonen skal videreføres til kunder i regionalnettet. Equinor mener at alle aktører, uavhengig av hvilket nettnivå de er tilknyttet og størrelsen på forbruket, bør motiveres til å utnytte sin fleksibilitet. Tariffen er imidlertid ikke et egnet virkemiddel for å gi incentiver til deltagelse i fleksibilitetsmarkeder.

Forslaget om at reduksjon i tariffen skal knyttes til deltagelse i spotmarkedet med prisavhengig bud forstås slik at industri med fastprisavtaler ikke vil få reduksjon i tariffen. Aktører med stort kraftforbruk vurderer langsiktige fastprisavtaler utfra forretningsmessige hensyn og forutsigbarhet. Dersom nytten av en fastprisavtale vurderes større enn tariffreduksjonen vil ikke disse aktørene bidra mer i fleksibilitetsmarkedene enn de allerede gjør som følge av forslaget. Det er heller ikke slik at alt industriforbruk nødvendigvis er prissensitivt, eller har prosesser som lett lar seg justere utfra svingninger i kraftprisen. Olje- og gassindustrien har typisk et jevnt forbruk, som er nødvendig for å sikre jevne leveranser av gass til Europa. Mulighet for å være fleksibel er derfor ikke nødvendigvis knyttet til høy spotpris. For industri som er fleksibel er det allerede incentiver til å delta i fleksibilitetsmarkedene gjennom det som følger av ordinære markedsmekanismer.

Når det gjelder forslaget om å innføre et kapasitetsledd basert på kundens maks effektuttak eller alternativt avtalt effekt for direkte kunder, har Statnett skissert et nivå på 100 000 NOK/MW. Kapasitetsleddet vil ikke gi grunnlag for tariffreduksjon. I 2025 betaler industri med tariffreduksjon 135 000 NOK/MW. Det foreslåtte kapasitetsleddet tilsvarer således ca 75 % av den tariffen industrien betaler i dag. Restfastleddet som det vil bli gitt en reduksjon på, vil dermed utgjøre en betydelig mindre andel enn i dag, og forslaget medfører dermed en omfordeling fra stor industrien til andre kunder. For all industri er stabile rammebetingelser viktig. Innføring av et kapasitetsledd, og nivået på dette, bør derfor også gjøres som del av en samlet vurdering av alle tariffelementer. Endringer i tariffmodellen krever en grundig vurdering av modell og konsekvens for kundene. Dette må gjøres i en prosess der kundene involveres tidlig, og som sikrer at det ikke gjennomføres endringer som fører til at lønnsomhet i eksisterende virksomhet ødelegges.

Statnett er som TSO både netteier og systemansvarlig. Dette er to uavhengige roller som begge er regulert og underlagt krav til nøytral opptreden, herunder at Statnett skal ikke blande rollene. Statnett fastsetter tariffen i kraft av å være netteier, mens det er Statnett som systemansvarlig som handler i reservemarkedene. En tariffmodell

fastsatt av netteier som skal gi incentiver til å delta i markedene som er en del av systemansvarlig sine virkemidler i driften er derfor også en uheldig sammenblanding av rollen som netteier og systemansvarlig.

I gjeldende tariffmodell gis det tariffreduksjon til stort forbruk (over 100 GWh og 15 MW) som er direkte tilknyttet transmisjonsnettet eller regionalnettet. I høringsnotat skriver Statnett at begrunnelsen for dagens tariffreduksjon at stort forbruk med høyere last også om sommeren bidrar til lavere systemdriftskostnader, og de har en forbruksprofil som bidrar til en bedre utnyttelse av nettet, samt at det er mindre kostbart å etablere forsyning for store enkeltlaste enn mindre og mer spredt forbruk. Equinor mener at disse argumentene gjelder fortsatt, og at gjeldende kriterier for å gi tariffreduksjon for stort forbruk bør videreføres. Dette er i samsvar med det Statnett skriver at store forbrukere bidrar til en kostnadsmessig besparelse.

Equinor mener at tariffen ikke er egnet til å gi incentiver til å delta i fleksibilitetsmarker. Incentiver til å delta i reservemarkedene må komme fra prisen i markedene, og ikke gjennom en reduksjon i tariffen. Statnett har flere muligheter til å sikre seg tilgang på fleksibilitet, eksempelvis gjennom bruk av avtaler med tilknytning på vilkår.

Når det gjelder forslagene til endringer på lenger sikt har Statnett her skissert flere endringer som Equinor støtter at vurderes videre. Vi understreker igjen viktigheten av kundene involveres i dette arbeidet med å vurdere framtidig tariffmodell. Forslaget som nå er på høring, har ikke vært tilstrekkelig diskutert med kundene i forkant.

Oppsummering

Etterspørsel etter nettkapasitet er stor, og Statnett har et stort investeringsbehov framover. Både drift og utvikling av nettet er brukerfinansiert, og det er derfor viktig at Statnett har fokus på kostnadseffektivitet slik at kostnadene for brukerne ikke blir høyere enn nødvendig. Equinor er enig med Statnett i at det kan være behov for å vurdere nærmere om dagens tariffmodell er tilpasset framtidens kraftsystem. Vi mener derfor at de foreslåtte justeringene fra 2026 må sees i sammenheng med de tariffendringene Statnett har skissert på lenger sikt. I det videre arbeid med å utvikle tariffene, også de forslagene som krever forskriftsendring, er det viktig at kundene blir involvert tidlig i prosessen.

Det bør derfor ikke bør gjøres endringer i tariffmodellen fra 2026, og gjeldende kriterier for tariffreduksjon til stort forbruk bør videreføres inntil det er gjort en samlet vurdering av hele tariffmodellen.

Vennlig hilsen,

Christina Daniela Dreetz (600814)

Christina D Dreetz
SVP Operation & Maintenance
MMP OPL [Firma]

Equinor ASA